# KOMMISSIONENS BESLUTNING

**af 21. december 1992**

**om en procedure i henhold til EØF-Traktatens artikel 85**

**(IV/33.031 — Fiat/Hitachi)**

**(Kun den engelske og italienske udgave er autentisk)**

(93/48/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i Traktatens artikel 85 og 86 [1], senest ændret ved Akten om Spaniens og Portugals Tiltrædelse, særlig artikel 6 og 8,

under henvisning til den meddelelse og begæring om en negativattest, der den 23. december 1988 blev indgivet af Fiat Geotech Technologie per la Terra SpA og Hitachi Construction Machinery Ltd om et joint venture samt til den ændring, der blev forelagt den 12. juni 1992,

under henvisning til resumé af begæringen [2], der er offentliggjort i henhold til artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 17,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

## I. SAGSFREMSTILLING

(1) Den 23. december 1988 modtog Kommissionen en anmodning om negativattest, subsidiært fritagelse efter artikel 85, stk. 3, for et joint venture om fremstilling, distribution og salg af hydrauliske gravemaskiner og tilsvarende produkter.

### Parterne

(2) De berørte parter er Fiat Geotech Technologie per la Terra SpA (Fiat) og Hitachi Construction Machinery Ltd (Hitachi). Fiat er datterselskab af Fiat SpA, Torino. Hitachi er datterselskab af Hitachi Ltd, Japan.

### Produktet og markedet

(3) Det vigtigste berørte produkt er hydrauliske gravemaskiner på mellem 10,5 og 45 tons. Det drejer sig om mellemstore til store gravemaskiner, der hovedsagelig anvendes i forbindelse med vejanlæg, større offentlige anlægskontrakter og i miner og stenbrud.

(4) Disse gravemaskiner hører ind under den bredere sektor for udstyr til jordarbejde, som omfatter seks andre typer maskiner (lastemaskiner på hjul, lastemaskiner på bælte, skegravemaskiner, bulldozere, sorteringsmaskiner og planeringsmaskiner). De sælges over hele verden, og selv om der er lokale markeder, er de største kunder, som dog kun repræsenterer 10 % af markedet, internationale entreprenørfirmaer, der køber hvor som helst i verden til brug overalt.

(5) Efter den verdensomspændende afmatning i begyndelsen af 1980'erne, da efterspørgslen faldt ca. 35 %, synes markedet for maskiner til jordarbejde nu at være let stigende eller i det mindste at have stabiliseret sig. Udviklingen på markedet har imidlertid påvirket strukturen hos de producenter, der operer inden for hele sektoren, hvilket betyder, at nogle virksomheder har forladt sektoren; der er etableret joint ventures og fusioner for at klare den nye markedssituation; visse anlæg i virksomheder, der har været med til at etablere joint ventures, er blevet lukket, og nogle producenter har erhvervet anlæg i udlandet for at være direkte repræsenteret på strategiske markeder. Inden for EF tegner de otte største producenter sig for 72 % af markedet; den førende virksomhed på markedet tegner sig for ca. 18 %. Fiat ligger på femtepladsen, medens Hitachi ikke er en komplet producent med produktion inden for alle produktgrupper.

(6) En analyse af strukturen på det pågældende marked viser, at der er en række undersektorer, der i et vist omfang har udviklet sig forskelligt inden for de senere år. Delsektoren hydrauliske gravemaskiner har været i stigning udtrykt som en procentsats af de producerede maskiner i hele sektoren. Selv om der har været et fald i antallet af solgte enheder, har salget af sådanne gravemaskiner ligget på et relativt godt niveau sammenlignet med salget af andre typer maskiner til jordarbejde.

[1] EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.

[2] EFT nr. C 206 af 7. 8. 1991, s. 3.

(7) EF-markedet for gravemaskiner ligger på andenpladsen i verden (med ca. 20 % af verdensomsætningen) efter det japanske marked; ca. 15 % af de gravemaskiner, der sælges i EF, produceres uden for Fællesskabet.

(8) Der er mange virksomheder, der producerer hydrauliske gravemaskiner. Inden for fællesmarkedet tegner de 8 største producenter sig for 75 % af markedet. Den største producent tegner sig for næsten 15 %. Fiat, der ligger på sjettepladsen inden for Fællesskabet, er meget uensartet repræsenteret på markedet med en stor markedsandel i Italien, og herefter i Spanien og Frankrig, og kun ubetydelige andele andre steder. Hitachi, der ligger på ottendepladsen, har kun en stor markedsandel i Det Forenede Kongerige, Irland og Nederlandene. Fiat og Hitachi ligger tilsammen på fjerdepladsen med en markedsandel på ca. 12 %, som de forventer at kunne øge til ca. [...] % (1) efter oprettelsen af det pågældende joint venture. Der findes mange mindre producenter, der hovedsagelig opererer på lokalt plan, og som tegner sig for ca. 15 % af markedet. I øjeblikket producerer de europæiske producenter mindre mængder og anvender komponenter, som de køber hos andre leverandører. Selv de førende europæiske producenter køber primært deres komponenter fra andre leverandører. Dette skyldes den lave produktion samt produktets og produktionsprocessernes karakter. Konkurrencen mellem de europæiske producenter er derfor ikke så meget baseret på produktfornyelse og priser som på produktdifferentiering mellem producenter, som opfylder de specifikke krav på markedet i deres vigtigste aftagerlande eller operationsområder.

(9) Det pågældende joint venture-selskab fremstiller også hydrauliske cylindere, der anvendes som komponenter i hydrauliske gravemaskiner, men også i andre maskiner til jordarbejde, enten til indbygning i selskabets hovedprodukter eller til salg. Aftalerne omfatter endvidere køb af dele til indbygning i og salg af reservedele til hovedproduktet og kan omfatte fremstilling og/eller distribution af andre maskiner til jord-, og anlægssarbejder. Mange af de dele eller komponenter, der anvendes i gravemaskiner, f.eks. motorerne, anvendes også i en lang række andre produkter.

## Aftalerne

(10) De anmeldte aftaler omfatter oprettelse af et joint venture-selskab under navnet Fiat-Hitachi Excavators SpA (Fiat-Hitachi), der skal have hovedsæde i Italien. Selskabet påbegyndte sin virksomhed ved at overtage Fiats eksisterende produktion af gravemaskiner og cylindere, men har udviklet en ny Fiat-Hitachi produktion med anvendelse af Hitachis teknologi. Det nye joint venture tilrettelagde endvidere integrationen af Fiats og Hitachis marketingstrukturer og salgsnet i de lande, hvor det nye joint venture har eneforhandling.

(11) Det pågældende joint venture-selskab har eneforhandling i Vesteuropa (herunder hele Fællesskabet), Middelhavsområdet og Afrika. Selskabet har adgang til, men ikke eneforhandling i USA (hvor Hitachi har indgået et joint venture med Deere) og de tidligere Comecon-lande. Det har ikke adgang til resten af verden, hvor Hitachi har eneforhandling (bortset fra Fiat, der har ret til fortsat at producere og sælge sine gravemaskiner, der ikke har Hitachi-design, gennem Fiatallis Latino-Americana).

(12) Såvel Fiat som Hitachi meddeler det pågældende joint venture licens på den relevante teknologi. Fiat-licensen gør Fiat-Hitachi til ejer af teknologien sammen med Fiat. Hitachis licens er eksklusiv for de markeder, hvor det pågældende joint venture har eneforhandling og ellers ikke-eksklusiv. Licenserne er ikke tidsbegrænsede og kan ikke tilbagekaldes.

(13) Efter drøftelser med Kommissionens tjenestegrene er parterne blevet enige om, at aftalerne, for så vidt angår Fællesskabet, tillader parterne at foretage passivt salg i de områder, hvor den anden part har eneforhandling. Denne bestemmelse er indføjet i aftalerne. Dette betyder, hvad angår Fællesskabet, at selv om Hitachi ikke vil forsøge at sælge til entreprenører i EF eller andre virksomheder, vil selskabet effektuere ordrer, der indgår fra sådanne kunder.

(14) Ifølge aftalerne skal det pågældende joint venture købe alle sine motorer hos Iveco (som er en del af Fiat-gruppen) og alt hydraulisk udstyr, som det ikke selv fremstiller, hos Hitachi.

(15) Såfremt de to moderselskaber beslutter at fremstille og/eller sælge typer af maskiner til jordarbejder, der ikke fremstilles eller markedsføres på det pågældende tidspunkt på det marked, hvor det pågældende joint venture har eneforhandling, forpligter de sig til først at tilbyde den anden part mulighed for at medvirke i et sådant initiativ, hvad angår fremstilling af sådanne produkter gennem Fiat-Hitachi, eller en anden form for samarbejde.

(1) I den offentliggjorte udgave af denne beslutning udelades visse af tallene herefter i medfør af bestemmelserne i artikel 21 i forordning nr. 17 om bevarelse af forrentningshemmeligheder.

(16) Ifølge aftalerne har Sumitomo Corporation en minoritetsandel i det pågældende joint venture. Det er endvidere fastsat, at det pågældende joint venture kan købe anlæg, materialer og komponenter gennem Sumitomo, men efter det nye joint venture-selskabs eget valg, og Sumitomo har således ikke eneret til leverancerne.

(17) Aftalen om det pågældende joint venture gælder indtil 2001, hvorefter den kan fornyes. De forskellige eneforhandlingsrettigheder gælder indtil udgangen af nævnte år.

**Parternes bemærkninger**

(18) Parterne anmoder om negativattest, idet de hævder, at Fiat og Hitachi ikke længere er konkurrenter, når Fiat trækker sig ud af markedet.

(19) Subsidiært anmoder parterne om fritagelse i henhold til artikel 85, stk. 3. Som argumenter anføres bl.a.:

— aftalerne vil resultere i teknologisk avancerede produkter

— forbedring af distribution og eftersalgsservice

— markedsandelen i 1988 for det pågældende joint venture anslås til kun ca. [. . .] % i Fællesskabet som helhed

— aftalerne vil derfor komme forbrugerne til gode i form af forbedringer med hensyn til pris, kvalitet og driftssikkerhed

— alle de bestemmelser i aftalen, der er potentielt restriktive, er nødvendige for at nå disse mål; det pågældende joint venture vil bl.a. frit kunne anvende al teknologi efter de relevante licensers udløb.

## II. RETLIG VURDERING

**Artikel 85, stk. 1**

(20) Oprettelsen af det nye joint venture, Fiat-Hitachi, udgør ikke nogen fusion efter artikel 3, stk. 2, andet afsnit, i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (1). Fiat og Hitachi var konkurrenter i Europa og på verdensplan, inden de indgik aftalen om at oprette deres joint venture. Herefter er de forblevet i det mindste potentielle konkurrenter. Hitachi opererer på de samme produktmarkeder som Fiat-Hitachi i Japan og i Det Fjerne Østen og indirekte, via selskabets joint venture med Deere, også i USA. Fiat fortsætter med at udvikle, fremstille og sælge sine produkter på basis af sin egen teknologi via Fiatallis Latino-Americana og at operere inden for de andre undersektorer på markedet for udstyr til jordarbejder. Begge moderselskaber har bevaret deres egen teknologi for produktion af hydrauliske gravemaskiner og komponenter og blot meddelt en licens til deres joint venture, og de pågældende aftaler skal bringes til ophør, såfremt det nye joint venture afvikles. Som eneleverandører af motorer og hydraulik er de endvidere aktivt interesseret i Fiat-Hitachis produktions- og marketingaktiviteter. Under disse omstændigheder indebærer det nye joint venture ifølge sin art et samarbejde. Oprettelsen heraf ville have ført til koordination af den konkurrencemæssige stilling mellem moderselskaberne på den ene side og mellem moderselskaberne og joint venture-selskabet på den anden side, også selv om parterne ikke havde medtaget de konkurrencebegrænsende bestemmelser i aftalerne.

(21) Parterne har indgået et samarbejde om fremstilling og distribution af hydrauliske gravemaskiner i Europa. Gennem deres aftale om ikke at konkurrere med det nye joint venture har de endvidere udelukket konkurrence mellem hinanden og med joint venture-selskabet på sidstnævntes territorium i henhold til aftalen.

(22) Aftalen giver Fiat-Hitachi eneforhandling på et område, der dækker hele Fællesskabet, men ikke på Hitachis hjemmemarked, Japan, og Det Fjerne Østen. Dette indebærer et forbud for Hitachi mod aktiv indførsel til Fællesskabet.

(23) Oprettelsen af det pågældende joint venture forventes at give Fiat og Hitachi en kontrolleret markedsandel på 16 % af salget af gravemaskiner inden for Fællesskabet.

(24) Disse bestemmelser i aftalerne har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen væsentligt i den betydning, hvori i dette udtryk anvendes i Traktatens artikel 85, stk. 1.

**Artikel 85, stk. 3**

(25) Joint venture-selskabet vil udvikle bedre gravemaskiner, end Fiat og Hitachi i øjeblikket fremstiller hver for sig, da hver part vil inkorporere sine teknisk set forbedrede komponenter. Sammenslutningen af Fiats og Hitachis adskilte og stort set komplementære distributionssystemer forventes endvidere at forbedre distributionen af det pågældende produkt.

(1) EFT nr. L 395 af 30. 12. 1989, s. 1, berigtiget i EFT nr. L 257 af 21. 9. 1990, s. 13.

(26) Joint venture-selskabet forventes at få en andel på 16 % af Fællesskabets marked for gravemaskiner. Dette vil ikke give selskabet en dominerende markedsstilling. Selskabet forventes desuden at blive mere effektivt end såvel Fiat som Hitachi hver for sig, og oprettelsen af det nye joint venture vil derfor medføre en mere afbalanceret markedsstruktur, og det nye joint venture vil i fremtiden være virksomt inden for hele Fællesskabet. Køberne af traktorer kan derfor forventes også at nyde godt af forbedringerne af produkterne og distributionen heraf.

(27) Selv om de i nr. 14 beskrevne bestemmelser om eksklusivt køb forhindrer andre producenter af motorer og hydrauliske komponenter i at sælge deres produkter, er denne begrænsning et resultat af oprettelsen af det nye joint venture og synes at udgøre en rimelig nødvendighed af hensyn til joint venture-selskabets virke. Desuden vil begrænsningen ikke medføre, at konkurrencen udelukkes for en væsentlig del af de pågældende produkter. Selv om andre producenter skulle tilbyde sådanne betingelser, at joint venture-selskabet, hvis de pågældende bestemmelser ikke forelå, ville være foranlediget til at købe hos dem i stedet for hos moderselskaberne, vil disse producenter nemlig stadig have adgang til et stort marked, der omfatter ikke blot andre producenter af hydrauliske gravemaskiner, men også producenter af en lang række produkter, hvori sådanne motorer og hydrauliske komponenter indgår.

(28) Med den i nr. 13 nævnte forpligtelse synes også bestemmelserne om distribution ikke at gå ud over, hvad der kræves for, at joint venture-selskabet kan fungere.

(29) De anmeldte aftaler opfylder derfor betingelserne for indrømmelse af fritagelse i henhold til artikel 85, stk. 3.

(30) Aftalerne vil være i kraft i deres nuværende form til udgangen af 2001. De blev anmeldt til Kommissionen den 23. december 1988. I henhold til artikel 6, stk. 1, og artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 17 er det derfor passende at indrømme en sådan fritagelse for en periode på 13 år med virkning fra nævnte dato —

VEDTAGE FØLGENDE BESLUTNING:

*Artikel 1*

I henhold til EØF-Traktatens artikel 85, stk. 3, erklæres bestemmelserne i artikel 85, stk. 1, for uanvendelige i perioden 23. december 1988 til 31. december 2001 på aftalen om oprettelse af et joint venture, Fiat-Hitachi Excavators SPA og de hertil knyttede aftaler, som blev anmeldt til Kommissionen den 23. december 1988.

*Artikel 2*

Denne beslutning er rettet til:

Fiat Geotech Technologie per la Terra SpA
Viale delle Nazioni 55
I-41 100 Modena

Hitachi Construction Machinery Ltd
62 Ohtemachi 2 Chome
Chiyoda-Ku
Tokyo, Japan.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. december 1992

*Pa Kommissionens vegne*

Leon BRITTAN

*Næstformand*